

Vysoká škola logistiky o. p. s.

**Logistický proces při výběru
poskytovatele služby ve stavebnictví**

(Bakalářská práce)

Přerov 2019

Andrea Kobzová

Vysoká škola
logistiky
o.p.s.

Zadání bakalářské práce

studentka **Andrea Kobzová**

studijní program Logistika
obor Logistika služeb

Vedoucí Katedry bakalářského studia Vám ve smyslu čl. 22 Studijního a zkušebního řádu Vysoké školy logistiky o.p.s. pro studium v bakalářském studijním programu určuje tuto bakalářskou práci:

Název tématu: **Logistický proces při výběru poskytovatele služby ve stavebnictví**

Cíl práce:

Na základě platné legislativy popsat logistický proces při výběru poskytovatele služby v oblasti veřejné zakázky ve stavebnictví a tento proces na modelovém příkladu analyzovat z pohledu vybraných logistických charakteristik.

Zásady pro vypracování:

Využijte teoretických východisek oboru logistika. Čerpejte z literatury doporučené vedoucím práce a při zpracování práce postupujte v souladu s pokyny VŠLG a doporučeními vedoucího práce. Části práce využívající neveřejné informace uveďte v samostatné příloze.

Bakalářskou práci zpracujte v těchto bodech:

Úvod

1. Služby ve stavebnictví
2. Logistický proces při výběru poskytovatele služby v oblasti veřejných zakázek
3. Analýza procesu výběru poskytovatele služby z pohledu zvolených logistických charakteristik
4. Návrhy a doporučení

Závěr

Rozsah práce: 35 – 40 normostran textu

Seznam odborné literatury:

GROS, Ivan. Velká kniha logistiky. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, 2016. ISBN 978-80-7080-952-5.

HALÁSEK, Dušan. Logistika v odvětvích služeb. Přerov: Vysoká škola logistiky, 2013. ISBN 978-80-87179-30-7.

RŮCHA, Petr. Stavební zákon: praktický komentář : podle stavu k 1. lednu 2017. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-180-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Růžena Caletková

Datum zadání bakalářské práce:

31. 10. 2018

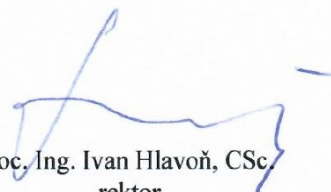
Datum odevzdání bakalářské práce:

4. 5. 2019

Přerov 31. 10. 2018

Ing. et Ing. Iveta Dočkalíková, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Ivan Hlavoň, CSc.
rektor

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a že jsem ji vypracovala samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a že jsem v práci neporušila autorská práva ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o autorském právu, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Prohlašuji, že jsem byla také seznámena s tím, že se na mou bakalářskou práci plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo. Beru na vědomí, že Vysoká škola logistiky o.p.s. nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro pedagogické, vědecké a prezentační účely školy. Užiji-li svou diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat před tím o této skutečnosti Vysokou školu logistiky o.p.s. prorektora pro vzdělávání.

Prohlašuji, že jsem byla poučena o tom, že bakalářská práce je veřejná ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 47b. Taktéž dávám souhlas Vysoké škole logistiky o.p.s. ke zpřístupnění mnou zpracované bakalářské práce v její tištěné i elektronické verzi. Souhlasím s případným použitím této práce Vysokou školou logistiky o.p.s. pro pedagogické, vědecké a prezentační účely.

Prohlašuji, že odevzdaná tištěná verze bakalářské práce, elektronická verze na odevzdaném optickém médiu a verze nahraná do informačního systému jsou totožné.

V Přerově, dne 4. 5. 2019

.....

podpis

Poděkování

Děkuji paní Ing. Růženě Caletkové za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala.

Anotace

Práce popisuje logistický proces při výběru poskytovatele služeb ve stavebnictví v rámci veřejné zakázky a tento proces analyzuje z pohledu vybraných logistických charakteristik. První část představuje služby ve stavebnictví – členění na jednotlivé obory, specifika stavebního trhu a základní legislativu; popisuje logistický proces výběru zhotovitele veřejné zakázky ve stavebnictví – stanovuje a popisuje jednotlivé kroky procesu; definuje obecné pojmy a vysvětluje souvislosti logistického procesu při výběru poskytovatele služby. Ve druhé části práce je provedena analýza procesu výběru poskytovatele služby z pohledu zvolených logistických charakteristik na modelovém příkladu. Analýza ukazuje rozdíly, které vznikají při hodnocení ekonomické výhodnosti cenové nabídky s využitím vícekritériálního rozhodování a výpočtu s cenou jako jediným hodnoceným kritériem.

Klíčová slova

logistický proces, metodika, služby, stavebnictví, veřejná zakázka

Annotation

The thesis describes the logistics process of selecting a service provider in the building construction industry within a public procurement and analyzes this process from the perspective of selected logistic characteristics. The first part introduces services in the building construction industry – their sorting into individual branches, the specifics of the building construction market and basic legal norms; describes the logistical process of selecting a service provider in a building construction from the valid legislation point of view – determines and describes individual steps of the process; defines general terms and explains the context of the logistics process for a contractor choosing. The second part of the thesis analyzes the process of the contractor choice from the point of view of selected logistic characteristics on the model example. The analysis shows the differences that arise in evaluating the economic advantages by multi-criterion evaluation compared to evaluation with the price as the only criterion.

Keywords

logistics process, methodology, services, construction, public procurement

Obsah

Úvod.....	9
1 Služby ve stavebnictví	10
1.1 Členění a oblasti služeb ve stavebnictví	10
1.2 Specifika stavebního trhu	10
1.3 Právní prostředí.....	11
2 Logistický proces při výběru poskytovatele služby v oblasti veřejných zakázek ...	13
2.1 Pojem veřejná zakázka	15
2.2 Zadavatel veřejné zakázky.....	15
2.3 Profil zadavatele	17
2.4 Dělení veřejných zakázek.....	17
2.4.1 Dělení veřejných zakázek dle předmětu.....	18
2.4.2 Dělení veřejných zakázek dle předpokládané ceny.....	18
2.5 Zadávací řízení	20
2.5.1 Zjednodušené podlimitní řízení.....	21
2.5.2 Otevřené řízení	22
2.5.3 Užší řízení.....	23
2.5.4 Jednací řízení s uveřejněním	24
2.5.5 Řízení se soutěžním dialogem	24
2.5.6 Jednací řízení bez uveřejnění.....	25
2.5.7 Řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu	25
2.5.8 Řízení o inovačním partnerství.....	25
2.6 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2017	26
2.7 Doplnění zadávacích kritérií.....	28
2.7.1 Zákonné lhůty.....	28

2.7.2	Zadávací dokumentace	28
2.7.3	Zadávací lhůta.....	29
2.7.4	Jistota	29
2.7.5	Kvalifikační předpoklady	29
2.8	Dokončení procesu soutěže	30
2.8.1	Otevírání nabídek v listinné podobě.....	30
2.8.2	Hodnocení nabídek	30
2.8.3	Veřejné protokoly a Smlouva o dílo.....	31
2.8.4	Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele	31
3	Analýza procesu výběru poskytovatele služby z pohledu zvolených logistických charakteristik	33
3.1	Hodnocení nabídky z pohledu zadavatele, jeho možnosti dle Zákona 134/2016 Sb.	33
3.2	Metody hodnocení nabídky	34
3.2.1	Nejnižší nabídková cena	34
3.2.2	Hodnocení na základě nejnižších nákladů životního cyklu.....	34
3.2.3	Hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality	35
3.3	Ekonomická výhodnost a zásady hodnocení	36
3.3.1	Ekonomická výhodnost nabídky	37
3.3.2	Zásady procesu hodnocení nabídek.....	38
3.4	Analýza hodnotící tabulky na modelovém příkladu.....	38
4	Návrhy a doporučení.....	45
	Závěr	48
	Soupis bibliografických citací	50
	Seznam ilustrací a tabulek	52
	Seznam zkratk a značek	53

Úvod

Životní cyklus stavby obsahuje všechny etapy vývoje stavby, od záměru projekt postavit, územní řízení, stavební povolení, realizaci stavby, kolaudaci, až po její užívání. Tento proces tvoří systém, který, pokud je veden dobře, končí spokojeností obou stran. Strany, která služby poskytuje i strany, která služby konzumuje. Jinak tomu není ani v případě procesu výběru poskytovatele služby. Zásadní je také to, že všechny tyto činnosti musí zároveň splňovat veškeré požadavky, které na celý proces kladou legislativní nařízení a zákonné normy.

Cílem této práce je na základě platné legislativy popsat logistický proces při výběru poskytovatele služeb ve stavebnictví a tento proces na modelovém příkladu analyzovat z pohledu vybraných logistických charakteristik.

V první teoretické části této práce budou představeny služby ve stavebnictví, jejich členění na jednotlivé obory. Dále budou popsána specifika stavebního trhu a základní právní normy, kterými se trh ve stavebnictví řídí. Hlavním obsahem první části bude popis logistického procesu výběru zhotovitele veřejné zakázky ve stavebnictví z pohledu platné legislativy. Budou stanoveny a popsány jednotlivé kroky procesu výběru zhotovitele veřejné zakázky, které mohou ovlivnit jeho výsledek tak, aby investor, který službu chce využít, ji měl ve správném množství, čase a s vynaložením adekvátních nákladů. A co je také podstatné, aby službu měl poskytnutou podle zákonných norem. Práce dále bude definovat obecné pojmy a posloupnost logistického procesu při výběru poskytovatele služby v souvislostech.

Ve druhé části práce bude provedena analýza procesu výběru poskytovatele služby z pohledu zvolených logistických charakteristik. Tato část bude rozebírat ekonomickou výhodnost a zásady hodnocení procesu výběru. Bude použit modelový příklad, který názorně ukáže rozdíly, které vznikají při hodnocení ekonomické výhodnosti cenové nabídky s využitím vícekritériálního výpočtu a výpočtu, kdy je jediným hodnoceným kritériem cena.

Proces výběru poskytovatele služeb ve stavebnictví je velmi rozsáhlý a tato práce nemůže pojmout všechny jeho aspekty. Tato práce ale podá ucelený přehled o možnostech investora jak systémových, tak legislativních.

1 Služby ve stavebnictví

1.1 Členění a oblasti služeb ve stavebnictví

Stavební trh je prostředí se složitou vnitřní strukturou. Výsledkem stavebního procesu je stavební dílo. Povaha stavebního díla, jako výsledku činnosti ve stavebnictví, je ve srovnání s jinými odvětvími národního hospodářství naprosto specifická. Stavba není mobilní, je nákladná a rozměrná, má dlouhou životnost, je pevně spojena s pozemkem a je stavěna podle individuálních potřeb investora. Realizace stavby je časově náročná a vyžaduje rozsáhlou a složitou přípravu. Služby ve stavebnictví se musí těmto parametrům a potřebám přizpůsobit. Do těchto služeb je třeba zahrnout i inženýring, geologické a geodetické služby, zajišťování velkého množství posudků a studií, zajišťování speciálních technologických procesů, poradenství a tak podobně.

Služby ve stavebnictví se na vnitřním trhu Evropské unie řadí mezi liberalizované služby. Jsou děleny do čtyř skupin, podle předmětu plnění díla a to je:

- pozemní stavitelství;
- dopravní a podzemní stavitelství;
- vodohospodářské stavitelství;
- speciální stavby.

Služby ve stavebnictví plní svou funkci v oblasti sociální, průmyslové, dopravní, v zemědělství a v energetice a dotýkají se všech oblastí národního hospodářství. Zahrnují nové výstavby, přestavby, rekonstrukce, opravy, údržby a demolice.

1.2 Specifika stavebního trhu

Stavební trh se vyznačuje velkými nároky na kapitál s pomalým obratem. Každé stavební dílo vyžaduje samostatnou specifikaci smlouvy o dílo, která je komplikovaná a musí být individualizovaná dle potřeb stavebního díla a podle požadavků investora a zhotovitele díla. Stavební trh velmi rychle reaguje na ekonomickou situaci národního hospodářství, a to vzhledem k rozsáhlým investicím může být velmi rizikové. Stavební firma je nucena

za prací přesouvat své výrobní kapacity, a to jak technickou podporu, tak lidské zdroje. Stavby kladou velké nároky na organizaci přepravy velkého množství přepravovaných a zpracovávaných stavebních hmot. Jsou závislé na klimatických změnách a klimatických podmínkách.

1.3 Právní prostředí

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu – stavební zákon, který upravuje ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, upravuje ve věcech stavebního řádu povolování staveb a jejich změn a dále upravuje podmínky pro projektovou činnost a provádění staveb, obecné požadavky na výstavbu. [1]

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek podrobně rozpracovává postupy při zadávání jak nadlimitních, tak i podlimitních zakázek; rozšiřuje také výčet zásad, kterými se musí zadavatel řídit, o zásadu přiměřenosti a nově zahrnuje i úpravu koncesního řízení, která byla v minulé právní úpravě předmětem samostatného koncesního zákona. Vnitrostátní právní úprava musí obecně respektovat základní zásady vyplývající ze Smlouvy o založení Evropského společenství, zejména zásadu transparentnosti, odstranění diskriminace, zajištění rovného zacházení a vzájemného uznávání.

K nejdůležitějším změnám v novém Zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek patří zejména:

- možnost efektivně reagovat na situace vzniklé v průběhu zadávacího řízení;
- flexibilita podlimitního režimu;
- odstranění zbytečné administrativy;
- posílení odpovědnosti zadavatele;
- regulace soutěže mezi dodavateli, nikoli celého investičního procesu;
- podpora výběru vítězné nabídky na základě kvalitativních ukazatelů;
- zjednodušení formulářů pro uveřejňování;
- zrychlení a zefektivnění přezkumných řízení u ÚOHS. [2]

Úplné aktuální znění Zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek doplňuje doprovodný zákon č. 135/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zadávání veřejných zakázek. Oba zákony vstoupily v účinnost dne 1. října 2016.

2 Logistický proces při výběru poskytovatele služby v oblasti veřejných zakázek

Jedná se o rozsáhlý proces, jehož cílem je výběr poskytovatele služby, a to takovým způsobem, který nařizuje Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Výsledkem tohoto procesu musí být služba, která je pro investora optimální. Optimální v tomto případě znamená, že služba bude poskytnuta s ohledem na individuální požadavky investora dle zákonných norem. Každý investor klade důraz především na kvalitu, cenu a termín dokončení díla.

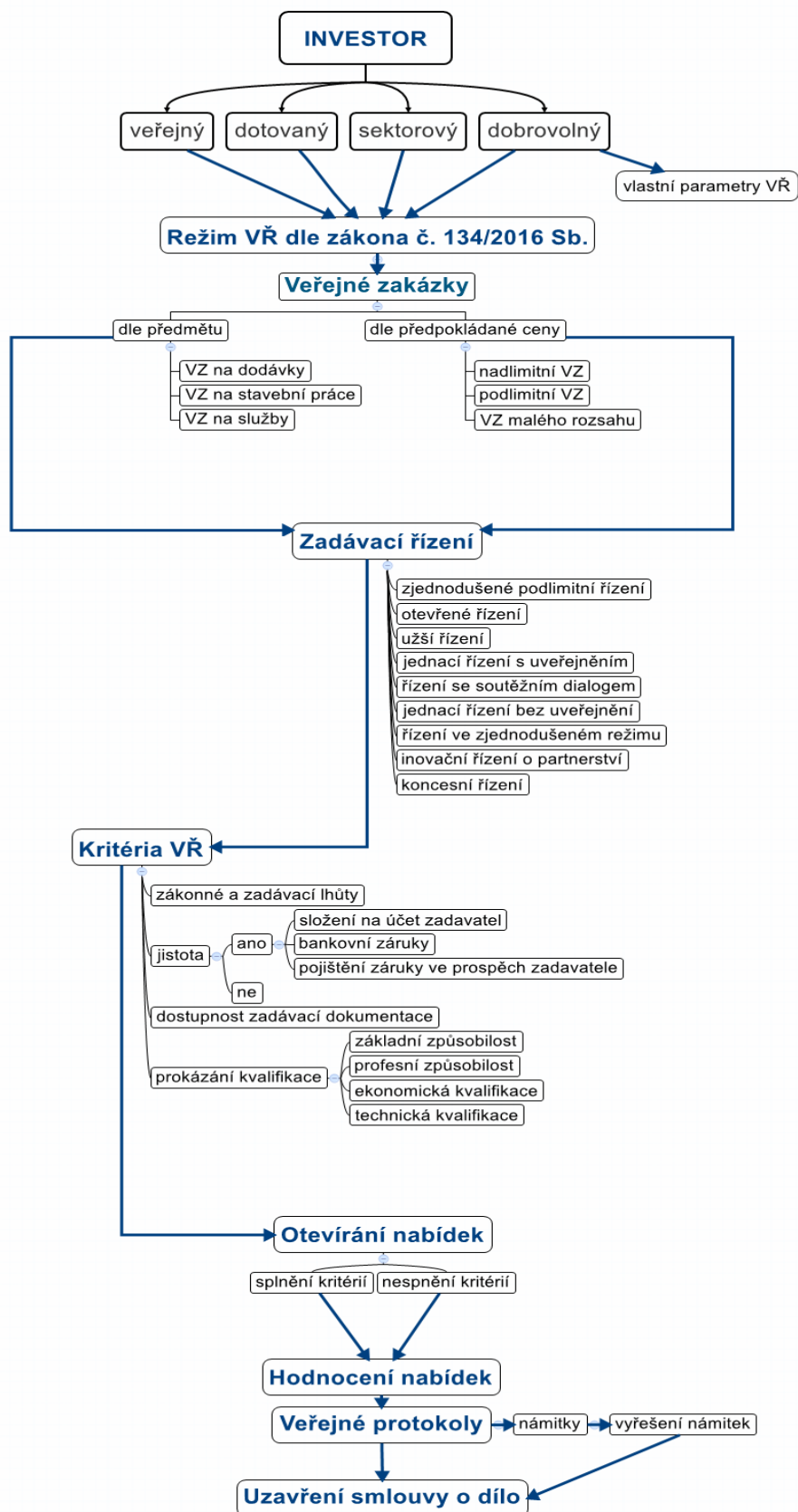
V grafu 2.1 je uveden zjednodušený postup při procesu výběru poskytovatele služby ve stavebnictví. Jako první krok je nezbytné určit druh investora a tím i určit, zda je povinen postupovat podle Zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Zjednodušeně lze říct, že zadavatelem veřejných zakázek je ten, kdo vypisuje veřejné zakázky za účelem transparentního výběru dodavatele ve výběrovém řízení pro plnění předmětu veřejné zakázky. Takový zadavatel se musí řídit Zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Následuje krok, kdy je požadovaná služba rozlišena podle předmětu plnění a podle předpokládané ceny.

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek umožňuje na základě předchozího určení typu zakázky využít několik druhů výběrového řízení. V rozhodnutí, jaký typ výběrového řízení investor použije, je zásadní stanovit předpokládanou cenu zakázky. Pro podlimitní režim musí být použit jiný než pro nadlimitní zakázku. Pokud je až po druh zadávacího řízení všechno specifikované a určené, je možno doplnit soutěž o další požadavky, jako jsou například prokázání kvalifikace a poskytnutí jistoty. Investor může žádat i další hodnotící kritéria ekonomické výhodnosti.

Pokud předchozí úkony proběhnou, dochází ke konečné fázi výběrového řízení, kdy jsou nabídky odevzdané, otevřené, zkontrolované po obsahové stránce. Následně je vše vyhodnoceno a výsledky jsou oznámeny všem účastníkům výběrového řízení oficiálním písemným sdělením o výsledku veřejné soutěže. S vítězem veřejné soutěže je uzavřena smlouva o dílo.

Tento postup platí v optimálním případě. V praxi dochází k mnoha komplikacím, jako jsou odvolání uchazečů, změny zadávacích podmínek, dodatečných dotazů na projektovou dokumentaci a rozpočet, prodlužování termínů a podobně.

Graf 2.1 Postup při výběru poskytovatele služby ve stavebnictví

Zdroj: vlastní zpracování.

2.1 Pojem veřejná zakázka

Za veřejnou zakázku je považována zakázka na nákup zboží, zadání práce, objednání díla nebo služby veřejným subjektem, kterým je stát, obec, samosprávný celek, organizace jimi založené, nebo případně další subjekt, který hospodaří s penězi, nebo jinými veřejnými statky nebo hodnotami pocházejícími z daní, poplatků či jiných zdrojů veřejného bohatství. Veřejné zakázky jsou realizované na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli. Jedná se o úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací. Jednou ze stran uzavírající smlouvu je veřejný zadavatel. Veřejná zakázka musí být podle zákona realizována na základě písemné smlouvy. [3]

Od 1. 10. 2016 je zadávání veřejných zakázek a koncesí upraveno zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Účelem tohoto zákona je komplexně upravit oblast veřejného investování v České republice, a to zejména v návaznosti na předpisy práva EU v této oblasti.

Zákon o zadávání veřejných zakázek stanovil povinnost elektronické komunikace mezi zadavatelem a dodavateli a to od 18. října 2018. Elektronická forma komunikace může být splněna prostřednictvím e-mailu či datové schránky, nicméně podání nabídky bude možné pouze v elektronickém nástroji. Tato zákonná úprava by měla posílit transparentnost procesu při výběru uchazeče o veřejnou zakázku. [2]

Za zadání veřejné zakázky se nepovažuje uzavření pracovněprávní nebo jiné obdobné smlouvy ani uzavření smlouvy upravující spolupráci zadavatelů. Hlavní znak zadání veřejné zakázky je tedy úplatná písemná smlouva mezi zadavatelem a dodavatelem, jejímž předmětem jsou dodávky, služby nebo stavební práce. [4]

2.2 Zadavatel veřejné zakázky

Na začátku celého procesu realizace výběrového řízení na službu musí investor vědět, do které skupiny zadavatelů patří. Podle toho je povinen postupovat v následném kroku výběrového řízení.

- **Veřejný zadavatel**

Veřejným zadavatelem může být Česká republika, státní příspěvkové organizace, územní samosprávné celky nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek či jiná právnická osoba.

- **Dotovaný zadavatel**

Jestliže fyzická nebo právnická osoba zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků poskytnutých z veřejných zdrojů, a to i prostřednictvím jiné osoby, jde o dotovaného zadavatele.

- **Sektorový zadavatel**

Osoba, která vykonává některou z relevantních činností, na základě výhradního práva nebo nad touto osobou veřejný zadavatel uplatňuje dominantní vliv, který uplatňuje v případě, že disponuje většinou hlasovacích práv nebo jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu. Jedná se například o plynárenské, teplárenské, elektroenergetické nebo vodárenské odvětví. Dále uplatňuje zvláštní zákonná pravidla a odchylky v případě zadávání sektorových veřejných zakázek.

- **Dobrovolný zadavatel**

Jedná se o subjekt, který dobrovolně zahájí výběrové řízení, ačkoli k tomu není povinen. Nečerpá finanční zdroje z dotací ani z jiných veřejných zdrojů. [5]

Z výše uvedeného vyplývá, že se veřejný a dotovaný zadavatel musí řídit při výběru poskytovatele služby v oblasti veřejné zakázky ve stavebnictví Zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. V případě sektorového zadavatele existují zvláštní zákonná pravidla a odchylky, to u dobrovolného zadavatele lze postupovat bez omezení, pokud tím nejsou dotčena práva jiných subjektů, jako jsou například banky a jiné finanční instituce. Je skutečností, že v předkrizových letech, tedy před rokem 2008 se na stavební produkci podílel veřejný a privátní sektor stejným dílem. Postupně se ale tento poměr vychýlil ve prospěch privátního sektoru, dnes je to přibližně 40:60. [6]

Stavebnictví tedy v současnosti táhnou privátní zakázky a teprve postupně se nadechuje i veřejný sektor. Ten je pro stavební průmysl samozřejmě velmi důležitý. V dobře ekonomicky řízených zemích je to právě on, který vyrovnává dopady krizí, v takových chvílích stát nahrazuje sníženou soukromou poptávkou.

2.3 Profil zadavatele

Oznámení o zahájení zadávacího řízení musí být uveřejněno takovým způsobem, aby všichni potenciální účastníci řízení o veřejné zakázce měli rovné šance se o zahájení zadávacího řízení dozvědět a podat jako uchazeč příslušnou nabídku na plnění veřejné zakázky do zadávacího řízení. K tomuto účelu slouží profil zadavatele. Jedná se o elektronický nástroj, který slouží zadavatelům i osobám zastupujícím zadavatele k tomu, aby plnili svou povinnost uveřejnění zadávacího řízení podle Zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a tak otevřeli veřejné zakázky potenciálním dodavatelům. [7]

Na profilu zadavatele je umístěno oznámení o zahájení zadávacího řízení. Toto oznámení je umístěno i ve Věstníku veřejných zakázek v části Informačního systému o veřejných zakázkách, která zajišťuje uveřejňování informací o veřejných zakázkách. Ve Věstníku veřejných zakázek je zajišťováno uveřejňování těch informací, které zadavatel povinně zveřejňuje podle zákona. Spolu s novým zákonem o zadávání veřejných zakázek nabyla účinnosti i vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele. Tato vyhláška upravuje způsob zveřejňování informací o veřejných zakázkách zadavatelem ve Věstníku veřejných zakázek, také ukládá zadavatelům povinnost uveřejnění stanovené informace o veřejné zakázce na profilu zadavatele ve formě strukturovaných dat. [8]

2.4 Dělení veřejných zakázek

Jestliže se investor rozhodne nebo je povinen postupovat podle Zák. č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, musí zakázku kategorizovat, a to dle předmětu a dle výše předpokládané ceny. Zadavatel při posouzení, zda se jedná o jednu či více veřejných zakázek, musí přihlídnout k souvislostem věcným, geografickým, časovým a případně rovněž ke skutečnosti, že předmět plnění veřejné zakázky tvoří jeden funkční celek, a to ve vztahu ke konkrétní veřejné zakázce. Podle zákona nemůže dojít k umělému snižování předmětu veřejné zakázky. Veřejný zadavatel nemůže předmět veřejné zakázky rozdělit tak, aby v důsledku tohoto rozdělení mohl zadávat veřejnou zakázku podle méně přísných pravidel. Například, aby zadával více podlimitních veřejných zakázek nebo podlimitní veřejnou zakázku a veřejnou zakázku malého rozsahu namísto zadávání nadlimitní veřejné zakázky, popřípadě, aby se vyhnul aplikaci zákona úplně. Zákon zakazuje úmyslné nebo účelové dělení předmětu veřejné zakázky. Cílem je zabránit tomu, aby

se zadavatelé vyhýbali zákonným postupům. Pokud ovšem zadavatel rozdělí předmět nadlimitní veřejné zakázky tak, že i po tomto rozdělení bude zadávat dvě či více nadlimitních veřejných zakázek, například v otevřeném řízení, je tento postup přípustný a v souladu se zákonem. [9]

2.4.1 Dělení veřejných zakázek dle předmětu

Dle předmětu je veřejnou zakázku možné rozdělit na veřejné zakázky na dodávky, na stavební práce a služby. Veřejnou zakázkou na dodávky zákon rozumí i veřejnou zakázku, jejímž předmětem je kromě pořízení zboží rovněž poskytnutí služby.

Institut rozdělení zakázky na části tak, jak je definován v Zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, umožňuje v situacích, kdy to je z hlediska charakteru předmětu plnění vhodné, definovat rozdílné zadávací podmínky pro jednotlivé části zakázky včetně samotného vymezení jednotlivých předmětů plnění. Současně je však zadavatel povinen dodržet pravidla zákazu dělení předmětu zakázky, kterým by došlo ke snížení předpokládané hodnoty plnění. Toto pravidlo je dodrženo tím, že pro stanovení předpokládané hodnoty zadávané zakázky je rozhodující součet předpokládaných hodnot všech částí veřejné zakázky. [9]

2.4.2 Dělení veřejných zakázek dle předpokládané ceny

Podle předpokládané výše hodnoty předmětu veřejné zakázky se tyto zakázky dělí na veřejné zakázky nadlimitní, veřejné zakázky podlimitní a veřejné zakázky malého rozsahu.

Předpokládanou hodnotu veřejné zakázky není zadavatel povinen uveřejňovat. Ovšem právě předpokládaná hodnota veřejné zakázky může pro možné uchazeče představovat jeden ze základních parametrů při vyhledávání pro ně zajímavých, vyhlášených veřejných zakázek. Zadavatel proto musí zvážit všechny kladné a záporné stránky toho, co uveřejnění či neuveřejnění předpokládané hodnoty přinese. Zadavatel často uveřejní předpokládanou hodnotu s ohledem na objem dostupných finančních prostředků souvisejících s pořizováním konkrétního plnění a zároveň stanoví podmínku nejvyšší možné nabídkové ceny. V takovém případě je nutné, aby zadavatel zcela jasně specifikoval příslušná omezení i případné důsledky podání nabídky s vyšší cenou. Pokud uchazeč o veřejnou zakázku tuto avízovanou a specifikovanou cenu překročí, je ze soutěže automaticky vyloučen.

Nařízením vlády č. 471/2017 Sb., kterým se mění Nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, byly upraveny finanční limity veřejných zakázek. Od 1. 1. 2018 platí následující finanční limity podle výše předpokládané hodnoty pro volbu formy zadávacího řízení pro veřejné zakázky, dle tabulky (Tab. 2.1). [10]

Tab. 2.1 Finanční limity podle výše předpokládané hodnoty pro volbu formy zadávacího řízení pro veřejné zakázky

Dělení dle předmětu VZ	Dělení dle předpokládané ceny VZ	Finanční limit v Kč
Veřejná zakázka na služby	veřejná zakázka malého rozsahu	do výše 2 000 000,-
	podlimitní veřejná zakázka	do výše 5 994 000,-
	nadlimitní veřejná zakázka	nad 5 994 000,-
Veřejná zakázka na dodávky	veřejná zakázka malého rozsahu	do výše 2 000 000,-
	podlimitní veřejná zakázka	do výše 5 994 000,-
	nadlimitní veřejná zakázka	nad 5 994 000,-
Veřejná zakázka na stavební práce	veřejná zakázka malého rozsahu	do výše 6 000 000,-
	podlimitní veřejná zakázka	do výše 149 224 000,-
	nadlimitní veřejná zakázka	nad 149 224 000,-

Zdroj: [10].

Všechny veřejné zakázky, jejichž zadávací řízení bylo zahájeno po 1. 1. 2018, se řídí těmito finančními limity. Ostatní údaje o finančních limitech, vztahujících se k sektorovým veřejným zakázkám, k veřejným zakázkám rozděleným na části a pro jiné aspekty veřejných zakázek jsou uvedeny v nařízení vlády č. 471/2017 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek. [11]

Co se týče finančních limitů veřejných zakázek, jejich počtů a procentuálního zastoupení na stavebním trhu, je v tabulce 2.2 jejich přehled za rok 2017. Za rok 2018 budou k dispozici data v dubnu 2019 a tudíž je nelze v této práci uvést.

Tab. 2.2 Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2017, podle limitů platných do 31. 12. 2017

Limit VZ	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nadlimitní	4 486	39,8 %	225	67,3 %
Podlimitní	5 758	51,0 %	59	17,7 %
VZMR	139	1,2 %	0,3	0,1 %
Neuvedeno	902	8,0 %	50	14,9 %
Celkem	11 285	100,0 %	334	100,0 %

Zdroj: [12].

Do tohoto přehledu nebyly zahrnuty údaje za soutěže o návrh.

V případě položky tzv. Neuvedeno se jedná o veřejné zakázky, u nichž zadavatel neoznačil typ dle limitu.

2.5 Zadávací řízení

Zadávací řízení probíhá formou soutěže s cílem vybrat nejvhodnější nabídku. Jedná se o standardizovaný postup, který je určený zákonem. Je jím vybírán dodavatel jako realizátor příslušné veřejné zakázky. Zákon o veřejných zakázkách dává zadavateli možnost přesně stanovit průběh a podmínky zadávacího řízení.

V zadávacím řízení zadavatel vybírá dle zadávacích podmínek nejvhodnějšího dodavatele na základě posouzení splnění podmínek účasti každého dodavatele v zadávacím řízení. Zadavatel také může využít možnosti, kterou má dle zákona a snížit počet účastníků zadávacího řízení v případě, že si zadavatel takovou možnost výslovně vyhradil v zadávacích podmínkách.

Zahájení zadávacího řízení se uskutečňuje výhradně způsoby stanovenými v zákoně o zadávání veřejných zakázek. Zadávací řízení zadavatel zahajuje odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění do Věstníku veřejných zakázek, tímto oznámením zadavatel vyzývá dodavatele buď k podání nabídky, nebo žádosti o účast v závislosti na zvoleném druhu zadávacího řízení. Rovněž informaci o zahájení

zadávacím řízení si uchazeč o zakázku zjistí z příslušného profilu zadavatele, kde zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám.

Zákon č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách rozlišuje tato zadávací řízení:

- zjednodušené podlimitní řízení;
- otevřené řízení;
- užší řízení;
- jednací řízení s uveřejněním a řízení se soutěžním dialogem;
- jednací řízení bez uveřejnění;
- řízení o inovačním partnerství;
- koncesní řízení;
- řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu. [9]

Pro zadání podlimitní veřejné zakázky může zadavatel použít zjednodušené podlimitní řízení, a to v případě, že nejde o stavební zakázku, jejíž předpokládaná hodnota je větší než 50 000 000 Kč, anebo druhy zadávacích řízení pro nadlimitní režim. V takovém případě se řídí zlehčujícími podmínkami, které jsou uvedeny v Zákoně č.134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Jak už bylo uvedeno, při zadávání nadlimitní veřejné zakázky je možné zvolit jeden ze šesti typů řízení, a to otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním a řízení se soutěžním dialogem, jednací řízení bez uveřejnění, řízení o inovačním partnerství a koncesní řízení. Většina nadlimitních zakázek je zadána v otevřeném a užším řízení. Ke koncesnímu řízení dochází pouze při zadávání koncesí. Podle výroční zprávy o stavu veřejných zakázek se dodavatelé setkávají nejčastěji se zjednodušeným podlimitním řízením, otevřeným řízením, jednacím řízením bez uveřejnění a také užším řízením. [12]

2.5.1 Zjednodušené podlimitní řízení

Zadavatel může použít zjednodušené podlimitní řízení kdykoliv v limitech pro podlimitní zadávací řízení a v případě stavebních prací, pokud předpokládaná hodnota veřejné zakázky nepřesáhne 50 mil. Kč bez DPH. Zjednodušené podlimitní řízení je upraveno v ZZVZ v § 52 až § 54.

Zjednodušené podlimitní řízení lze používat v případech, kdy lze stanovit poměrně přesně předmět zakázky, kdy má investor jasnou představu o rozsahu plnění i průběhu samotného plnění a je schopen předmět zakázky dobře popsat. U tohoto způsobu řízení vyzývá zadavatel písemně nejméně pět zájemců k podání nabídky. Součástí nabídky musí být i doložení kvalifikace uchazeče. Tato výzva musí být zveřejněna alespoň 15 dnů. [9]

Průběh řízení:

- výzva dodavatelům;
- odevzdání cenových nabídek;
- otvírání obálek a posouzení kvalifikačních předpokladů;
- posouzení nabídek dle kritérií, která jsou hodnocena;
- výběr nejvhodnější nabídky;
- uzavření smlouvy o dílo;
- oznámení o výsledku ostatním uchazečům.

2.5.2 Otevřené řízení

Jedná se o zadávací řízení, ve kterém může podat nabídky neomezený počet dodavatelů, kteří se prokáží splněním kvalifikačních předpokladů ve stanovené lhůtě. Otevřené řízení je upraveno v ZZVZ v §55 a §56. Jedná se o procesně jednoduché zadávací řízení, které je možno používat i v nadlimitním i podlimitním režimu. Záleží pouze na zadavateli veřejné zakázky, zda chce použít tento typ zadávacího řízení. [9]

Průběh řízení:

- Prvním krokem je uveřejnění oznámení o veřejné zakázce ve věstníku veřejných zakázek nebo evropském úředním věstníku.
- Následuje vyhotovení a zveřejnění zadávací dokumentace. Uchazeči o zakázku mohou žádat poskytnutí dodatečných informací k této zakázce. Dále je možná prohlídka místa plnění zakázky, které je výhodné se zúčastnit, protože je dobrým zdrojem informací o stavbě pro relevantní ocenění položkového rozpočtu, a to zvláště u rekonstrukcí, které nelze přesně projekčně vyjádřit.
- Stanovení komise pro otvírání obálek k posouzení nejvýhodnější nabídky.

- Otevírání obálek, kontrola a posouzení kvalifikace a nabídek dle kritérií, která jsou pro nabídku hodnotící.
- Výběr nejvýhodnější nabídky a oznámení vítěze tendru ostatním účastníkům řízení.
- Uzavření smlouvy o dílo.

Otevřené řízení bývá považováno za jednu z nejvíce transparentních metod pro zadávání veřejných zakázek.

2.5.3 Užší řízení

Zadavatel si může zvolit užší řízení dle své potřeby bez jakýchkoliv podmínek. Užší řízení je upraveno v Zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek v § 58 a § 59. Průběh užšího řízení je rozdělen do dvou fází. Tento způsob soutěže se nazývá také dvoukolové řízení. V první fázi zadavatel vyzývá k podání žádostí o účast. Spolu se žádostmi jsou připojeny i doklady o kvalifikaci. Podáním žádosti o účast dodavatelé vyjadřují svůj zájem účastnit se zadávacího řízení. Teprve po posouzení žádostí o účast zadavatel v druhé fázi vyzve již možný omezený okruh účastníků zadávacího řízení, kteří prokázali splnění kvalifikace, k podání nabídek. Toto se ovšem netýká sektorových zakázek a zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti, kde je možné snížit počet účastníků dle § 111. Ti jsou oslovováni výzvou, která musí mít náležitosti stanovené v příloze č. 6 Zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Zadávací řízení je tedy otevřené pro všechny dodavatele a zadavatel je povinen přijmout všechny žádosti o účast, které byly řádně podány.

Samotný průběh užšího řízení se řídí v případě podlimitní i nadlimitní zakázky pravidly pro nadlimitní režim. Rozdíl při zadávání veřejné zakázky v zadávacím řízení formou užšího řízení mezi režimem podlimitním a nadlimitním je v použití jiných formulářů, rozdílných lhůtách a míře uveřejnění. V podlimitním režimu není nutné zakázku uveřejnit na Úřední věstník Evropské unie. [9]

Průběh řízení:

- Výzva k účasti a prokázání kvalifikace.
- Vyhodnocení kvalifikace.
- Výzva k podání nabídek těm, kteří požadavky splnili.

- Hodnocení nabídek.
- Výběr nejvhodnějšího uchazeče.
- Uzavření smlouvy o dílo.

2.5.4 Jednací řízení s uveřejněním

Použití jednacího řízení s uveřejněním je podmíněno splněním zákonem vymezených podmínek. Samotné jednací řízení s uveřejněním je upraveno v § 60-62. Použití tohoto řízení by mělo být prováděno v situacích, kdy otevřené či užší řízení nevede k zamýšleným cílům zadavatele, v případech, kdy je vhodné jednat, ať již o předmětu plnění nebo jeho podmínkách. Hlavním znakem jednacího řízení je, že v rámci něj je možné jednat o předběžných nabídkách s cílem zlepšit nabídky ve prospěch zadavatele tak, aby zadavatelé pořizovali plnění, která jsou plně uzpůsobena jejich potřebám. [9]

2.5.5 Řízení se soutěžním dialogem

Řízení se soutěžním dialogem podle § 68 je možné použít za stejných podmínek, jako jednací řízení s uveřejněním, to znamená za podmínek, které jsou uvedeny v § 60. Platí tedy, obdobně jako v jednacím řízení s uveřejněním, že podmínky pro použití tohoto řízení musí být úplné, přesné a konečné. Zadávací řízení by mělo být využíváno pro takové zakázky, které jsou složité, kdy zadavatelé nejsou schopni popsat požadovaná řešení, předmět zakázky, technické podmínky, kdy potřebná řešení ani nemusí být dostupná na trhu. Na rozdíl od jednacího řízení s uveřejněním zadavatel v řízení se soutěžním dialogem spíše pracuje s řešeními jako takovými – zadavatel v průběhu soutěžního dialogu hledá všechna vhodná řešení, která naplní požadavky a potřeby zadavatele. [9]

Průběh řízení:

- Uveřejnění oznámení soutěžního dialogu neomezenému počtu dodavatelů
- Žádost o účast ve výběrovém řízení
- Kontrola kvalifikačních předpokladů dodavatelů
- Výzva k účasti v soutěžním dialogu těm, kteří splnili kvalifikaci
- Dodavatelé vypracují své technické návrhy

- Hodnocení návrhů
- Vypracování zadávací dokumentace podle nevhodnějšího řešení.
- Písemná výzva všem účastníkům k podání nabídek.
- Další postup je stejný jako v otevřeném řízení.

2.5.6 Jednací řízení bez uveřejnění

Zadavatel veřejné zakázky přímo vyzve k podání nabídky jednoho nebo více uchazečů. Jednací řízení je započato odesláním písemné výzvy k podání nabídek jednomu nebo více uchazečům, s nimiž chce zadavatel jednat o možnosti plnění veřejné zakázky. Přičemž zákon o veřejných zakázkách nijak nevymezuje průběh a způsob jednání v jednacím řízení bez uveřejnění. Zadavatel s uchazeči nejprve sjednává podmínky plnění a teprve poté se zasílají nabídky. S ohledem na transparentnost se zadavateli doporučuje vyhotovit protokol o průběhu jednacího řízení. Jednací řízení bez uveřejnění se používá nejčastěji v případech, pokud v přechodím jednacím řízení s uveřejněním nebyl vybrán vhodný dodavatel nebo nebyla zaslána žádná nabídka. Taktéž pokud z důvodu technických, ochranných práv a jiných důvodů může plnit předmět veřejné zakázky pouze jeden dodavatel. [5]

2.5.7 Řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu

Zjednodušený režim dle § 129 Zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek je režimem veřejné zakázky s nejnižší mírou regulace. Použití zjednodušeného režimu je omezeno. Tento režim není použitelný pro veřejné zakázky na dodávky a stavební práce. [9]

2.5.8 Řízení o inovačním partnerství

Řízení o inovačním partnerství se řídí Zákonem č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, §70. Zadavatel může zadat veřejnou zakázku v řízení o inovačním partnerství, pokud nelze potřebu vývoje inovativní dodávky nebo služby nebo inovativních stavebních prací a následné koupě výsledných dodávek, služeb nebo stavebních prací uspokojit prostřednictvím řešení, která jsou na trhu již dostupná. Další podmínkou je, že předpokládaná hodnota dodávek, služeb

nebo stavebních prací zadávaných v řízení o inovačním partnerství nesmí být nepřiměřená investice potřebné pro jejich vývoj. Tato forma výběru zhotovitele se ve stavebnictví prakticky nepoužívá. Totéž platí taktéž u koncesního řízení.

2.6 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2017

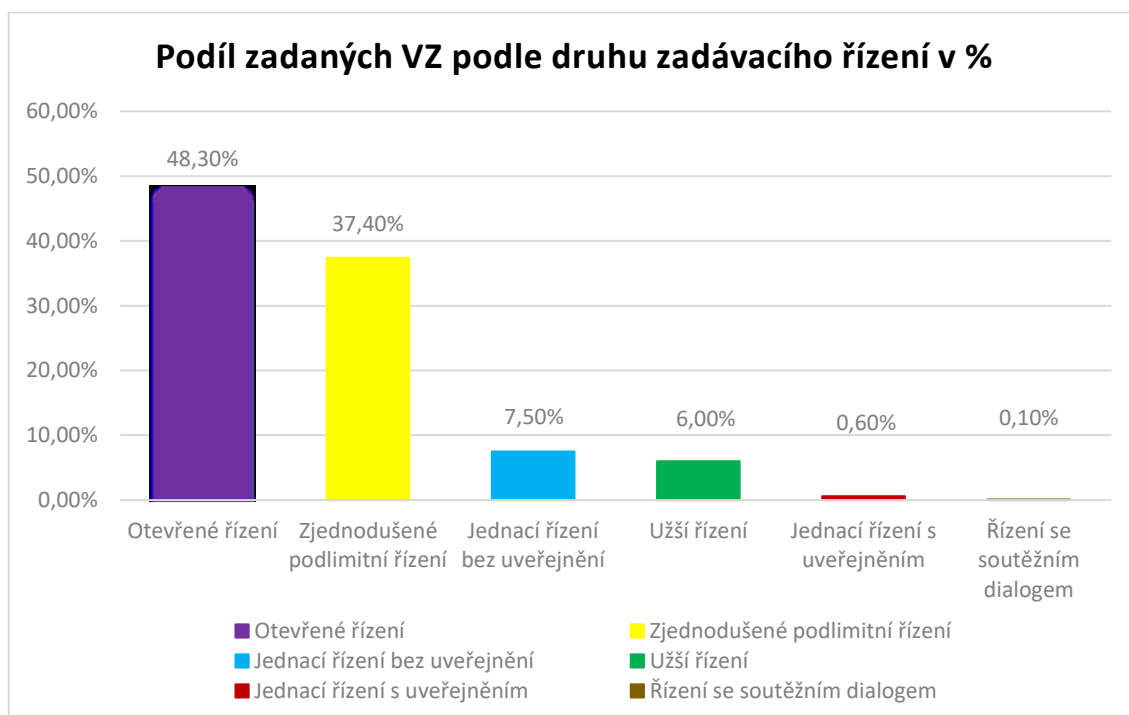
V tabulce 2.3 je přehledně zobrazeno zastoupení jednotlivých způsobů zadávání veřejných zakázek dle druhu zadavatele pro rok 2017, podle limitů určených pro rok 2017, a to ve formě počtů zadaných výběrových řízení, jejich procentuálního zastoupení na trhu a celkovou hodnotou produkce, která se touto formou soutěžila. Následné grafy 2.2 a 2.3 vše vyjadřují graficky.

Tab. 2.3 Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2017, podle limitů daných pro rok 2017

Druh zadávacího řízení	Veřejní zadavatelé			
	Počet zadaných VZ	Podíl zadaných VZ v %	Hodnota v mld. Kč	Podíl na hodnotě v %
Otevřené řízení	5 161	48,3 %	175	68,9 %
Zjednodušené podlimitní řízení	3 998	37,4 %	31	12,0 %
Jednací řízení bez uveřejnění	801	7,5 %	12	4,7 %
Užší řízení	639	6,0 %	33	12,8 %
Jednací řízení s uveřejněním	69	0,6 %	3	1,2 %
Řízení se soutěžním dialogem	9	0,1 %	1	0,4 %
Celkem	10 677	100,0 %	255	100,0 %

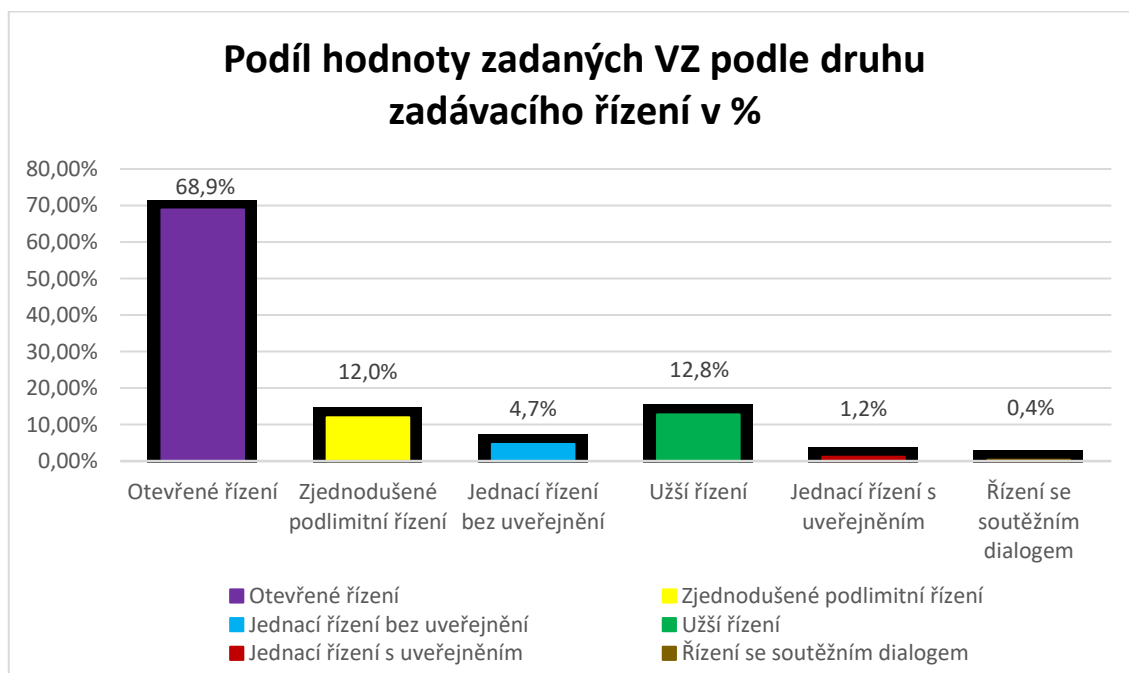
Zdroj: [12].

Graf 2.2 Podíl zadaných VZ podle druhu zadávacího řízení v %

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf 2.3 Podíl hodnoty zadaných VZ podle druhu zadávacího řízení v %

Zdroj: vlastní zpracování.

Z grafu 2.2 a 2.3 jasně vyplývá, že největší zastoupení na zadaných výběrových řízeních má otevřené řízení. A to u hodnoty i u počtu zadaných výběrových řízení. Je to řízení, ve kterém může podat nabídky neomezený počet dodavatelů, kteří se prokáží splněním kvalifikačních předpokladů ve stanovené lhůtě.

Zjednodušené podlimitní řízení se v grafu 2.2 umístilo jako druhé v pořadí se 37 % co do počtu VŘ, ale v následném grafu 2.3 co se týká hodnoty VŘ, dosáhlo hodnoty 12 %. To je logické, protože finanční hodnota zakázky je omezena v případě stavebních prací, hodnotou veřejné zakázky do 50 mil. Kč bez DPH.

2.7 Doplnění zadávacích kritérií

Jestliže zadavatel veřejné zakázky zařadil zakázku dle předmětu a předpokládané ceny a dále určil, jaké použije zadávací řízení, musí stanovit i zákonné lhůty, zkompletovat zadávací dokumentaci, určit zadávací lhůtu, jistotu a kvalifikační kritéria. To vše zadavateli umožní najít vhodného poskytovatele služby, protože eliminuje počet firem, které se do výběrového řízení přihlásí, a přitom není v jejich technických, odborných ani personálních možnostech dílo zvládnout podle představ investora.

2.7.1 Zákonné lhůty

Jedná se o lhůtu, kterou musí zadavatel stanovit, a to s ohledem na předmět plnění veřejné zakázky. Do této lhůty musí uchazeč o zakázku doručit nabídku zadavateli. Pokud tak neučiní, je ze soutěže vyloučen. Zákonná lhůta se udává v kalendářních dnech a lze ji měnit, pokud dojde ke změně zadávacích podmínek.

2.7.2 Zadávací dokumentace

Zadavatel uveřejní zadávací dokumentaci, včetně projektové dokumentace pro provádění stavby, která obsahuje soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr, vyhotovenou v souladu s ustanovením §1 až §10 Vyhlášky č. 169/2016 Sb., o stanovení rozsahu dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr, a obchodní podmínky zpracované ve formě návrhu Smlouvy o dílo. [13]

Jedná se o všechny dostupné informace, dokumenty a technické požadavky, které umožní vypracovat uchazeči relevantní nabídku. Je nedílnou součástí zadávacích podmínek.

2.7.3 Zadávací lhůta

Zadavatel určí dobu, po kterou jsou účastníci vázáni svými nabídkami. Dle zákona o veřejných zakázkách je tato lhůta určena druhem zadávacího řízení a předmětem veřejné zakázky. Veřejný zadavatel musí během zahájení výběrového řízení stanovit trvání zadávací lhůty nebo určit datum jejího ukončení. Zadávací lhůta začíná běžet po ukončení lhůty určené k podání nabídek a končí dnem, kdy veřejný zadavatel oznámí rozhodnutí o výběru nejvýhodnější nabídky. [5]

2.7.4 Jistota

Stanoví-li zadavatel zadávací lhůtu, může požadovat, aby účastník zadávacího řízení poskytl ve lhůtě pro podání nabídek jistotu. Jistotu může poskytnout účastník zadávacího řízení formou složení peněžní částky na účet zadavatele, bankovní záruky ve prospěch zadavatele, nebo pojištění záruky ve prospěch zadavatele. Jistota je platná po celou dobu trvání zadávací lhůty a účastník musí prokázat v nabídce poskytnutí jistoty.

Zadavatel má možnost požadovat složení jistoty i v případě zjednodušeného podlimitního řízení. V případě, že je výběrové řízení zrušeno, je určen zákonný postup zadávacího řízení a stanovena jednotná lhůta pro uvolnění jistoty v délce 7 dnů po odeslání příslušného oznámení. Zadavatel musí vyloučit uchazeče, který nesplnil povinnost a nesložil jistotu. V případě bankovních záruk platí, že zadavatel uchovává pouze kopii záruční listiny pro potřeby archivace a originál vrací uchazeči, který jej zpravidla vrací bance.

Toto je jeden z důležitých nástrojů, které ochraňují právo investora na kvalitní a včasnou realizaci díla. Jistota, kterou by mohl investor začít čerpat, v případě neplnění závazků ze strany zhotovitele, mu umožní dokončit dílo, odstranit vady a nedodělky nebo financovat jiné škody, které by investorovi na jeho díle vznikly.

2.7.5 Kvalifikační předpoklady

Kvalifikaci do soutěže o zakázku splní účastník, který prokáže splnění:

- základní způsobilost ve smyslu § 74 zákona;
- profesní způsobilost ve smyslu § 77 zákona;

- ekonomickou kvalifikaci ve smyslu § 78 zákona;
- technickou kvalifikaci ve smyslu § 79 zákona.

Toto je další z nástrojů, který může pomoci k tomu, aby výsledek VŘ byl pro investora optimální. Je to další nástroj určený k eliminaci nepoctivých či nekvalitních uchazečů o provedení prací. Pokud je v soutěži využito všech možností, které jim zákon nabízí, je sice omezen počet uchazečů, ale zvýší se podstatně jejich kvalita. Na první pohled se může zdát, že to odporuje Zákonu č.134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, protože kvalifikační předpoklady snižují počet uchazečů o zakázku, ale není tomu tak. Zákon nenařizuje použít jako jediné kritérium jen nejnižší nabídkovou cenu. [9]

2.8 Dokončení procesu soutěže

2.8.1 Otevírání nabídek v listinné podobě

Otevírání nabídek musí být zahájeno bez zbytečného odkladu po uplynutí lhůty pro podání nabídek. Při tomto konání určená komise kontroluje, zda byly nabídky odevzdány ve stanovené lhůtě, v uzavřené obálce označené názvem veřejné zakázky a identifikačními údaji účastníka. Otevírání nabídek podaných v listinné podobě se provede formou otevírání obálek s nabídkami, kterého se mají právo účastnit účastníci zadávacího řízení a další osoby, které si určí zadavatel. Pokud však má být v zadávacím řízení provedena elektronická aukce, koná se otevírání obálek bez přítomnosti účastníků zadávacího řízení. [9]

2.8.2 Hodnocení nabídek

Pravidla pro hodnocení nabídek určují, že zadávací dokumentace musí obsahovat kritéria hodnocení, metodu vyhodnocení nabídek v jednotlivých kritériích a váhu nebo jiný matematický vztah mezi kritérii. Hodnotící komise posoudí nabídky uchazečů z hlediska splnění zákonných požadavků a požadavků zadavatele uvedených v zadávacích podmínkách. Nabídky, které tyto požadavky nesplňují, musí být vyřazeny. Ke zjevným početním chybám v nabídce, zjištěným při posouzení nabídek, které nemají vliv na nabídkovou cenu, hodnotící komise nepřihlíží. V případě veřejné zakázky na stavební práce posoudí hodnotící komise nabídky v podrobnostech soupisu stavebních prací,

dodávek a služeb a výkazu výměr. Hodnotící komise může pro posouzení nabídek využít přizvané poradce, kteří nesmí být ve vztahu k veřejné zakázce a k uchazečům podjati. Hodnotící komise může v případě nejasností požádat uchazeče o písemné vysvětlení nabídky. Také může požádat o doplnění dokladů podle § 68 odst. 3. V žádosti hodnotící komise uvede, v čem spatřuje nejasnosti nabídky, které má uchazeč vysvětlit, nebo které doklady má uchazeč doplnit. Hodnotící komise nabídku vyřadí, pokud uchazeč nedoručí vysvětlení či doklady ve lhůtě tři pracovních dnů ode dne doručení žádosti. Toto neplatí, jestliže komise stanoví lhůtu delší. Hodnotící komise může po písemném zdůvodnění nejasností nabídky přizvat uchazeče na jednání hodnotící komise za účelem vysvětlení jeho nabídky. Uchazeče, jehož nabídka byla při posouzení nabídek hodnotící komisí vyřazena, vyloučí zadavatel bezodkladně z účasti v zadávacím řízení. Vyloučení uchazeče, a to včetně důvodů vyloučení, musí zadavatel uchazeči bezodkladně písemně oznámit. [9]

2.8.3 Veřejné protokoly a Smlouva o dílo

Zadavatel musí podat a zveřejnit do třiceti pracovních dnů písemnou zprávu zadavatele o výsledku výběrového řízení. Tato zpráva musí být uveřejněna na profilu zadavatele. Zadavatel uzavře s vybraným dodavatelem Smlouvu o dílo. Smlouva o dílo je druh závazkového právního vztahu, v němž se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit za něj stanovenou cenu. Zhotovitel se zavazuje provést dílo na svůj náklad. To znamená, že veškeré náklady nese zhotovitel, a to až do chvíle, kdy mu ze smlouvy vznikne právo na zaplacení. Proti zmíněným povinnostem zhotovitele stojí dvě povinnosti objednatele, a to povinnost dílo převzít a zaplatit stanovenou cenu. Objednatel obecně vždy přebírá dílo dokončené, a to buď s výhradou, nebo bez výhrad. Náležitosti Smlouvy o dílo řeší Zákon č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

2.8.4 Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dohlíží a přezkoumává zákonnost postupů zadavatele s cílem zajistit zachovávání obecných zásad zadávání veřejných zakázek. Dodavatel, který je přesvědčen o tom, že mu postupem zadavatele souvisejícím se zadáváním podlimitní nebo nadlimitní veřejné zakázky hrozí nebo vznikla újma, může primárně podat zadavateli zdůvodněné námitky proti jeho postupu. Zadavatel má

povinnost uchovávat dokumentaci k veřejné zakázce po dobu 10 let, a to včetně záznamů, které byly podány elektronicky.

Častá zjištění nedostatků při auditu průběhu VZ:

- neúplné podkladové dokumenty;
- nedodržení termínů;
- nerespektování podmínek vyplývajících ze ZZVZ;
- stanovení nepřiměřených kvalifikačních či technických předpokladů;
- nevhodně stanovená hodnotící kritéria;
- nedodržení druhu zadávacího řízení veřejné zakázky;
- podstatné změny smlouvy, které jsou v rozporu se zadávacími podmínkami;
- výše smluvních pokut a diskriminační definice předmětu veřejné zakázky. [14]

3 Analýza procesu výběru poskytovatele služby z pohledu zvolených logistických charakteristik

3.1 Hodnocení nabídky z pohledu zadavatele, jeho možnosti dle Zákona 134/2016 Sb.

Pokud zadavatel disponuje dostatečným množstvím informací a je schopen definovat, jakým způsobem a za jakou cenu chce dosáhnout svých cílů, je vhodné přistoupit k volbě pravidel pro hodnocení dané veřejné zakázky, kdy musí stanovit:

- způsob hodnocení nabídek – na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality, nejvýhodnějšího poměru nákladů životního cyklu a kvality, nejnižší nabídkové ceny, nejnižších nákladů životního cyklu;
- hodnotící kritéria;
- váhy nebo jiný matematický vztah mezi kritérii;
- metodu vyhodnocení nabídek;
- vztah mezi jednotlivými kritérii (např. váhu jednotlivých kritérií).

Tyto informace jsou povinnou součástí zadávací dokumentace. Zadavatel je stanoví s ohledem na druh a složitost veřejné zakázky. Zadavatel může rovněž stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu nabízeného plnění. [15]

Účelem celého procesu výběrového řízení na poskytovatele služby by mělo být posouzení výhodnosti nabídek z pohledu ceny, kvality práce, termínů zhotovení díla či provedení služby, kvality záručního servisu a dalších kritérií, která jsou pro jednotlivé investory důležitá.

Zadavatel veřejné zakázky může do zadávacích podmínek pro výběrové řízení vložit podmínky pouze takové, které povoluje Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. I tak jsou v praxi často vidět případy, kdy se hodnotícím kritériem stane pouze nejnižší nabídková cena. Toto řešení by mohlo být v dlouhodobém časovém horizontu nevýhodné.

3.2 Metody hodnocení nabídky

3.2.1 Nejnižší nabídková cena

Jediné hodnocené kritérium je nabídková cena. Jedná se o jednoduchý způsob hodnocení veřejných zakázek.

Výhody této metody:

- jednoduchost – zadání veřejné zakázky je jednoduché, příprava zadávacího řízení zabere méně času než složitější metody zadávání;
- transparentnost – proces výběru dodavatele je transparentní, kritérium ceny je objektivní;
- rychlost – proces hodnocení může být velice rychlý.

Nevýhody této metody:

- nemožnost zohlednění kvalitativních stránek stavby;
- nemožnost zohlednění nákladů na životní cyklus výrobku nebo služby, protože cena je stanovena pouze na základě přímých nákladů;
- žádný prostor pro inovace.

3.2.2 Hodnocení na základě nejnižších nákladů životního cyklu

Zákon přesně definuje náklady životního cyklu v § 117 jako náklady zadavatele nebo jiných uživatelů v průběhu životního cyklu předmětu veřejné zakázky, jedná se o ostatní pořizovací náklady, náklady související s užíváním předmětu veřejné zakázky, náklady na údržbu nebo náklady spojené s koncem životnosti, také jde o náklady způsobené dopady na životní prostředí, které jsou spojeny s předmětem plnění veřejné zakázky, kdykoliv v průběhu jeho životního cyklu, a to v případě, že lze vyčíslit jejich peněžní hodnotu. [15]

Použití této metody:

- pokud by zadavateli vznikly v různých fázích životního cyklu předmětu veřejné zakázky v souvislosti s jeho užíváním dodatečné nezanedbatelné náklady
- zda existuje předpoklad, že u dodávek od různých dodavatelů, budou náklady rozdílné.

Náklady životního cyklu mohou být zvoleny jako jedno z hodnotících kritérií. Mohou být zvolena vedle ceny taková kritéria, která nejsou založena na vyčíslení celkových nákladů životního cyklu, ale na jejichž základě lze porovnat očekávané náklady pro předměty veřejné zakázky nabízené jednotlivými účastníky zadávacího řízení. Příkladem může být cena servisu a správy, nebo kritéria, která mohou náklady výrazně ovlivnit, jako je délka záruční lhůty.

Váhy, které zadavatel stanoví a přiřadí je k pořizovací ceně a dalším kritériím nákladů životního cyklu, by měly zhruba odpovídat podílu investičních a provozních nákladů předmětu plnění veřejné zakázky.

Náklady životního cyklu stavebních objektů se skládají jak z nákladů na pořízení, tak z nákladů na provoz a nákladů na likvidaci daného objektu. Stavby jsou typickým příkladem veřejné zakázky, kde provozní náklady, případně náklady na likvidaci stavby bývají značné. Jedná se o náklady na projektovou dokumentaci a povolení stavby. Ale patří sem i náklady na realizaci stavby, náklady na autorský a technický dozor investora. Může se jednat i o provozní náklady, jako jsou náklady na elektrickou energii, na topení, chlazení, klimatizaci, větrání, osvětlení a tak dále. Životního cyklu stavby se také samozřejmě týkají náklady na její likvidaci stavby a rekultivaci prostředí, které vzniklo po demolici objektu.

3.2.3 Hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality

Při hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality budou nabídky hodnoceny i podle jiných kritérií, než je cena. Jedná se například o kvalitu produktu, lhůtu pro dodání, nabídku servisních služeb a podobně. Každému kritériu je přiřazena váha, která určuje relativní význam pro zadavatele. Cílem používání této metody je nalezení optimálního poměru ceny a výkonu, dosažení co nejvyšší kvality plnění při vynaložení co nejmenšího objemu finančních prostředků. Optimální kombinace se mění s každou zakázkou a odvíjí se od cílů, požadovaného výstupu a konkrétních podmínek, které ovlivňují zadavatele. Dochází k oceňování požadovaných vlastností v porovnání s jejich náklady. Výsledkem může být, že bude ekonomicky výhodnější koupit dražší produkt, pokud jeho vlastnosti budou znamenat dostatečně vysoký přínos pro dosažení cílů zadavatele. Tato metoda je vhodná v případě nákupu stavebních prací, u kterých dodavatel zároveň navrhuje technické řešení. [15]

Pokud zadavatel zvolí výběr dodavatele předmětu veřejné zakázky pomocí metody nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality, je povinen v zadávací dokumentaci uvést, že zvolil tuto metodu hodnocení a zároveň jasně stanovit pravidla pro hodnocení nabídek, a to:

- kritéria hodnocení nabídek;
- metodu hodnocení kritérií;
- vztah mezi jednotlivými kritérii, např. váhu jednotlivých kritérií.

3.3 Ekonomická výhodnost a zásady hodnocení

Zákon o veřejných zakázkách umožňuje nabídky hodnotit buď čistě na základě nabídkové ceny, nebo podle ekonomické výhodnosti nabídky.

Na začátku procesu výběru poskytovatele služby musí zadavatel veřejné zakázky provést posouzení toho, čeho chce ve výběrovém řízení dosáhnout. A podle výsledku této analýzy určí hodnotící kritéria tak, aby na jejich základě vybral nabídku nejvíce odpovídající jeho představám. Pravidla, podle kterých by měla být hodnotící kritéria stanovena, upravuje § 116 Zákona č. 134/2016 S., o zadávání veřejných zakázek. [9]

Kritériem kvality tak podle zákona mohou být zejména:

- technická úroveň;
- estetické nebo funkční vlastnosti;
- uživatelská přístupnost;
- sociální a inovační aspekty;
- organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky v případě, že na úroveň plnění má významný dopad kvalita těchto osob;
- úroveň servisních služeb včetně technické pomoci;
- podmínky a lhůta dodání nebo dokončení plnění. [15]

Kritériem kvality nesmí být smluvní a platební podmínky. Ale mohou to být smluvní sankce, smluvní pokuta, úroky z prodlení, odstupné nebo platební podmínky, jedná se například o splatnost. Je velmi důležité vědět, že se hodnotící kritéria nabídky vztahují pouze na předmět plnění, nikoliv k uchazeči. Z toho vyplývá, že nelze jako hodnotící kritéria stanovit kvalifikační předpoklady a požadavky na dodavatele jako jsou například reference, obrat, počty pracovníků, vybavení mechanizací a podobně.

3.3.1 Ekonomická výhodnost nabídky

Cena je v případě hodnocení veřejné zakázky velmi důležitým kritériem, ale je pouze jedním z hodnotících kritérií. To, jaká váha má být přiřazena jednotlivým kritériím, závisí na konkrétní zakázce. Zadavatelé zadávající veřejnou zakázku se stejným předmětem plnění, mohou váhy jednotlivých kritérií stanovit naprosto odlišně, v závislosti na specifických požadavcích a situaci konkrétního zadavatele. Nejdříve je nutné určit, jak velkou důležitost zadavatel ceně přisoudí, a teprve poté stanovovat důležitost ostatních kritérií. Zákon neurčuje závazný postup pro stanovení poměru ceny a ostatních kritérií.

Metoda hodnocení nabídky musí být jasně stanovena v zadávací dokumentaci. Musí být uveden i způsob, jakým bude vybrána nejlepší nabídka. Ve stavebním oboru se nejčastěji uplatňuje jako hodnotící kritérium cena. Cena jako jediné hodnotící kritérium ne vždy plně prokazuje kvalitu účastníka výběrového řízení. Velmi důležitým požadavkem výběrového řízení by měla být i doba záruky, nástup na odstranění vad a nedodělků. Dále se za vhodná kritéria považuje zajištění servisu v hodinách a jeho cena, doba realizace v týdnech od podpisu smlouvy, provozní náklady zařízení na den.

Každé kritérium musí mít předem určenou svoji váhu, která vyjadřuje důležitost daného kritéria pro investora vzhledem k ostatním kritériím. Další povinností je stanovení způsobu přidělování bodů, jedná se o popis způsobu, jakým budou jednotlivá kritéria hodnocena.

Jestliže se uvádí v nabídce účastníka výběrového řízení cena v měně jiné než Kč, musí být přepočítávána podle platného kurzu ČNB v den hodnocení nabídek.

Pro přidělování bodů se používají vzorce:

- U kritérií, kde nejvýhodnější položka nabídky má nejnižší hodnotu, jako je cena, doba realizace, nástup na odstranění vad a nedodělků.
$$= 100 * (\text{nejvýhodnější položka nabídky} / \text{hodnocená položka nabídky}) * \text{váha vyjádřená desetinným číslem}$$
- U kritérií, kde nejvýhodnější položka nabídky má nejvyšší hodnotu, jako je doba záruky.
$$= 100 * (\text{hodnocená položka nabídky} / \text{nejvýhodnější položka nabídky}) * \text{váha vyjádřená desetinným číslem}$$

3.3.2 Zásady procesu hodnocení nabídek

Samotný proces hodnocení předložených nabídek musí splňovat zásadu transparentnosti. Zadavatel je povinen při hodnocení vycházet ze skutečností uvedených v zadávací dokumentaci, hodnotit nabídky na základě kritérií a pomocí metod, které v zadávací dokumentaci stanovil.

Zadavatel může nabídky hodnotit sám nebo může ustavit hodnotící komisi a také je možné pro své rozhodování použít i vyjádření přizvaných odborníků. O hodnocení nabídek musí zadavatel pořídit písemný protokol. Zadavatel je povinen vybrat k uzavření smlouvy účastníka zadávacího řízení, jehož nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější podle výsledku hodnocení nabídek. [9]

3.4 Analýza hodnotící tabulky na modelovém příkladu

Na tomto modelovém příkladu výběrového řízení na zhotovitele stavby je v první tabulce uveden vícekriteriální výpočet ekonomické výhodnosti cenové nabídky, a to Metodou hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality.

Tab. 3.1 Hodnoticí tabulka – Metoda hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality

	Kritéria									Součet	
	I. CENA			II. DOBA PLNĚNÍ			III. ZÁRUKA				
	70 %			20 %			10 %				
	Nabídka	Body	Přepočet váhou	Nabídka	Body	Přepočet váhou	Nabídka	Body	Přepočet váhou	Celkem bodů	Pořadí
A	123 564 200,00	97,49	68,24	91	76,92	15,38	60	62,50	6,25	89,87	4
B	120 456 874,00	100,00	70,00	106	66,04	13,21	72	75,00	7,50	90,71	3
C	123 125 412,00	97,83	68,48	91	76,92	15,38	72	75,00	7,50	91,37	2
D	156 300 541,00	77,07	53,95	84	83,33	16,67	72	75,00	7,50	78,11	6
E	181 452 415,00	66,38	46,47	70	100,00	20,00	84	87,50	8,75	75,22	7
F	128 978 542,00	93,39	65,38	77	90,91	18,18	96	100,00	10,00	93,56	1
G	131 562 411,00	91,56	64,09	91	76,92	15,38	60	62,50	6,25	85,73	5

Zdroj: vlastní zpracování.

Posuzovaná kritéria na příkladu jsou cena I. s vahou 70 %, doba plnění II. s vahou 20 % a záruční dobou III. a nedodělků s vahou 10 %.

Vítězem tendru je firma F, ačkoli její cena nebyla nejnižší. Vyšší cenu kompenzovala kratší dobou výstavby a delší záruční dobou. Takto se v praxi projevuje hodnocení, které obsahuje více požadavků investora. Tato forma veřejné soutěže je výhodná jak pro investora, tak i pro zhotovitele. Investor může uplatnit více svých nároků, které se vztahují k realizaci díla a určit, které z nich pro něj mají zásadní vliv. Dodavatel stavby má při tvorbě ceny manipulační prostor k tomu, aby zohlednil možnosti své firmy a uplatnil znalosti své konkurence.

Například, jedná-li se o firmu, která je velká a disponuje kvalitními pracovníky, může dát vyšší záruku na dílo, protože si je jistá tím, že stavba bude kvalitně postavena, může dát do nabídky i rychlejší nástup pracovníků na odstranění vad a nedodělků. Tímto získá body a může do cenové nabídky dát vyšší cenu.

Výpočet váhy jednotlivých kritérií:

I. (body) = nejnižší cena VR/cena hodnoceného uchazeče x 100

I. (přepočtená váha) = body x váha kritéria I.

Firma B má bodové hodnocení 100, protože má nejnižší cenu.

$120\,456\,874/120\,456\,874 \times 100 = 100$ bodů

100 bodů x váha kritéria 70 = 70 bodů po přepočtu váhou kritéria, nejvyšší hodnocení

II. (body) = nejkratší doba výstavby/doba výstavby hodnoceného uchazeče x 100

II. (přepočtená váha) = body x váha kritéria II.

Firma E má bodové hodnocení 100, protože má nejkratší dobu plnění.

$70/70 \times 100 = 100$ bodů

100 bodů x váha kritéria 20 = 20 bodů po přepočtu váhou kritéria, nejvyšší hodnocení

III. (body) = záruka hodnoceného uchazeče/nejdelší záruka uchazeče x 100

III. (přepočtená váha) = body x váha kritéria III.

Firma F má bodové hodnocení 100, protože má nejdelší dobu záruky.

$96/96 \times 100 = 100$ bodů

100 bodů x váha kritéria 10 = 10 bodů po přepočtu váhou kritéria, nejvyšší hodnocení

Sečteme body z přepočtů váhou kritéria I., II. a III. u jednotlivých firem.

I.+ II.+ III.

Nabídka uchazeče, která získá nejvíce bodů je nabídkou vítěznou.

V tomto případě jde o firmu F s cenou 128 978 542,00 Kč, která získala 93,56 bodů.

Ve druhé hodnotící tabulce je použita Metoda nejnižší nabídkové ceny, kde se používá jako jediné kritérium nabídková cena stavebního díla.

Tab. 3.2 Hodnotící tabulka – Metoda nejnižší nabídkové ceny

Kritéria								Součet			
I. CENA		II. DOBA PLNĚNÍ			III. ZÁRUKA						
100 %		0 %			0 %						
Nabídka	Body	Přepočet váhou	Nabídka	Body	Přepočet váhou	Nabídka	Body	Přepočet váhou	Celkem bodů	Pořadí	
A	123 564 200,00	97,49	97,49	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	97,49	3
B	120 456 874,00	100,00	100,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	100,00	1
C	123 125 412,00	97,83	97,83	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	97,83	2
D	156 300 541,00	77,07	77,07	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	77,07	6
E	181 452 415,00	66,38	66,38	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	66,38	7
F	128 978 542,00	93,39	93,39	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	93,39	4
G	131 562 411,00	91,56	91,56	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	91,56	5

Zdroj: vlastní zpracování.

Pokud je stejný předmět díla hodnocen pouze jedním kritériem, tedy na cenu, vyhrál by soutěžící B.

V případě hodnocení více kritérii vyhrála firma F s cenou 128 978 542,00 Kč.

V případě hodnocení jedním kritériem, a to cenou, vyhrála firma B, která uvedla cenu 120 456 874,00 Kč.

Hodnoticím kritériem podle zákona o veřejných zakázkách je cena nebo ekonomická výhodnost. U veřejných zakázek na stavební práce podle projektové dokumentace a soupisu stavebních prací je hodnocení pouze na nabídkovou cenu základní možností. Zadavatel, který se rozhodne použít jako hodnotící kritérium pouze cenu, musí dle zákona

posoudit nabídky podle položkového rozpočtu, který je součástí dokumentace k výběrovému řízení. Měl by posoudit nabídky i z hlediska mimořádně nízké nabídkové ceny a také požádat o zdůvodnění mimořádně nízké ceny, což umožňuje zákon o zadávání veřejných zakázek. Pokud je mimořádně nízká nabídková cena zdůvodněna, potom může rozhodnout o nabídce. Zadavatelé ovšem tyto možnosti nevyužívají. Důvodem, proč se tak děje, může být obava zadavatele nepřijmout nejnižší nabídku, očekávání námitek uchazečů, obava z korekcí při kontrole dotačních programů, případně i to, že posouzení nabídek vyžaduje odborné znalosti. Pokud zadavatelé veřejných zakázek rozhodnou pouze podle ceny, berou na sebe i riziko problémů, které mohou nastat při realizaci samotné zakázky nejen z hlediska kvality, ale i z hlediska dokončení a předání stavebního díla v termínu.

Rozdíl ve vítězné ceně u stejné zakázky, pouze s použitím rozdílných způsobů hodnocení je 8 521 668,00 Kč. Vzhledem k tomu, že zákon o zadávání veřejných zakázek umožňuje využít při výběru poskytovatele služby oba způsoby je pouze na zadavateli veřejné zakázky, ke které variantě přistoupí.

Pravdou je, že v České republice v minulých letech proběhla medializace mnoha případů pochybení při výběru zhotovitele stavby. Jednalo se o pochybení záměrná, ale i neúmyslná. Vzhledem k tomu, že veřejný investor je odpovědný za veřejné peníze, není v jednoduché pozici. Snaha o ekonomicky nejvýhodnější nabídku je překryta nabídkou s nejnižší nabídkovou cenou. Je to z toho důvodu, že kritérium nejnižší nabídkové ceny je jednoznačně vyjádřitelné. A to číslem. Přesným číslem. Zatímco, pokud investor použije kritérium nejkratšího termínu, nejvyšší záruky a podobně, nelze přesně dopočítat finanční úsporu proti stejné soutěži, kde je soutěženo pouze na cenu. Pokud je zohledněn nejnižší termín, nejvyšší záruky a další, nelze přesně dopočítat a vyjádřit úsporu a zisk z provozu stavby a z jejího užítku pro veřejnost. Takovou soutěž můžeme porovnat pouze podle pořadí uchazečů v konkrétní soutěži. Byla-li by ta samá soutěž, v té samé době, vypsaná a hodnocena pouze jedním kritériem, a to cenou, došlo by k cenovému posunu směrem dolů. Stavební firma by nemusela brát zřetel na kritéria jiná, která prodražují stavbu. To by se samozřejmě projevilo v soutěžní ceně. A to snížením ceny.

Právě to, že jsou veřejní investoři, jako jsou statutární zástupci měst a obcí, ředitelé státních firem a podobně, veřejně atakováni za veřejné zakázky, jejich průběh a výsledek, za to, zda použili tu nejvýhodnější metodu soutěže, vede k tomu, že procento soutěží, kde je použito více kritérií, je stále nižší. Masmédia informovala o různých korupčních

aférách a pletichách ve veřejných soutěžích, zvýšila informovanost veřejnosti a situace na českém trhu veřejných zakázek se stala přehlednější, otevřenější, což je správné. Na straně druhé dochází k tomu, že veřejný investor raději přistoupí na výběrové řízení na zhotovitele stavby pouze s jedním kritériem, a tím je cena. Cena stavebního díla se stává pro veřejnost tím nejdůležitějším a přesným vyjádřením hodnoty díla. Nelze zpětně napadat výběrové řízení pro jeho neobjektivitu. Ostatní kritéria jdou stranou. Což může vést, a v některých případech i vede, k nízké kvalitě díla.

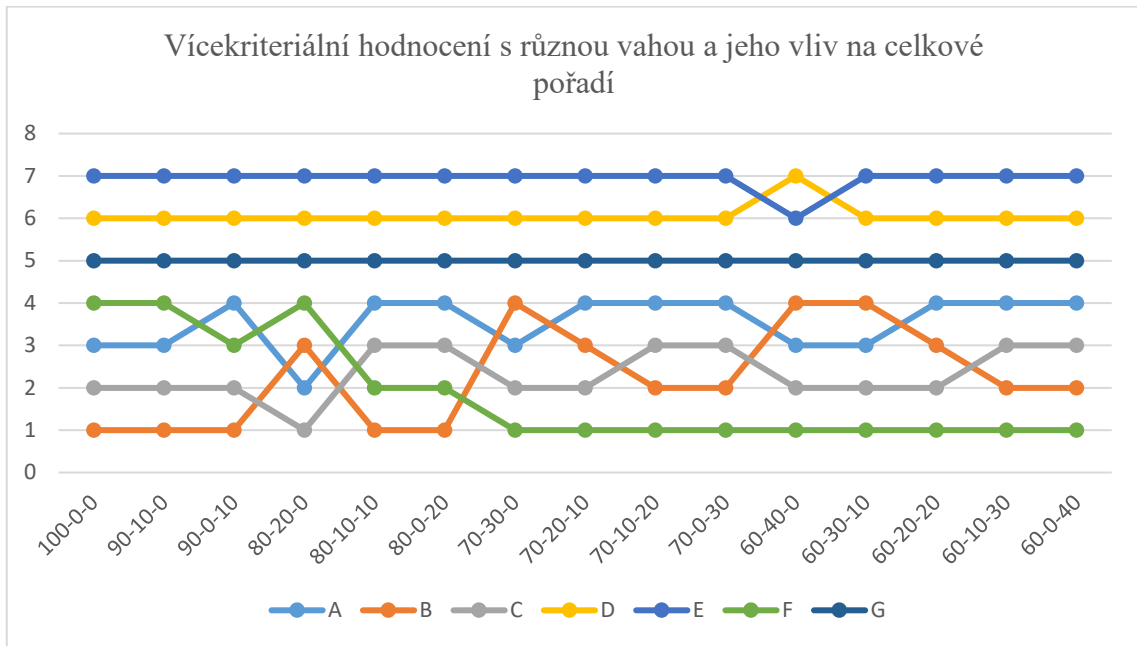
Na následující tabulce (viz. Tab. 3.3) a grafu (viz. Graf 3.1) vývoje celkového pořadí stavebních firem při zachování ceny, pouze s rozdílnými váhami kritérií, je názorně vidět, že v tomto případě je zlomová hranice váhy kritéria ceny na sedmdesáti procentech. Pokud je veřejnou soutěží a podmínkami v ní danými umožněno hodnocení pomocí více kritérií, vzniká už dostatečný prostor pro stavební firmu k tomu, aby jí bylo umožněno nabídnout vyšší kvalitu servisu a tím i vyšší cenu a zároveň být ve hře o komplexně nejvýhodnější nabídku. Zároveň investor může dostat lepší servis po dobu výstavby i záruky stavebního díla.

Tab. 3.3 Příklad vývoje celkového pořadí stavebních firem při zachování ceny, pouze s rozdílnými vahami kritérií

Účastník VŘ	100-0-0	90-10-0	90-0-10	80-20-0	80-10-10	80-0-20	70-30-0	70-20-10	70-10-20	70-0-30	60-40-0	60-30-10	60-20-20	60-10-30	60-0-40
A	3	3	4	2	4	4	3	4	4	4	3	3	4	4	4
B	1	1	1	3	1	1	4	3	2	2	4	4	3	2	2
C	2	2	2	1	3	3	2	2	3	3	2	2	2	3	3
D	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	7	6	6	6	6
E	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	6	7	7	7	7
F	4	4	3	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
G	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf 3.1 Grafické zpracování vývoje celkového pořadí stavebních firem při zachování ceny, pouze s rozdílnými vahami kritérií

Zdroj: vlastní zpracování.

4 Návrhy a doporučení

Jedním ze základních předpokladů efektivního fungování služeb na trhu veřejných zakázek je dostatečná míra konkurence na nabídkové straně. Tu lze posoudit například průměrným počtem nabídek podaných do zadávacího řízení. Jestliže zadavatel obdrží dostatečný počet nabídek z důvodu existence konkurenčního efektu, dosáhne tím nižší nabídkové ceny a pro něj příznivějších podmínek. Konkurenční efekt je nepřímo úměrný vztah mezi počtem podaných nabídek a cenou, která byla nejnižší. [16]

Cílem by ovšem nemělo být usilování o stále vyšší počet nabídek, ale dosažení jejich optimálního počtu tak, aby nedošlo k vyčerpání potenciálu konkurenčního efektu, a zároveň přitom neúměrně nerostly administrativní náklady na straně zadavatele. V rozporu s tímto cílem, se průměrný počet podaných nabídek u zadaných zakázek veřejných zadavatelů, snížil v roce 2017 na své minimum za celé sledované období a dosáhl pouhých 2,15 nabídky na jednotku. Alarmující je fakt, že v případě stavebních zakázek došlo k zásadnímu zhoršení situace, jelikož podíl zakázek, zadaných pouze na základě soutěže, které se zúčastnil pouze jeden uchazeč s jednou nabídkou, meziročně vzrostl z 33 % na 80 %. [12]

I přes vysoký podíl transparentních druhů zadávacích řízení se tedy nedaří posílit konkurenci na straně nabídky. Oproti průměru Evropské unie, který je kolem 5,5 nabídek na jednu veřejnou zakázku, se Česká republika pohybuje podstatně níže.

Zatímco dlouhodobě je soutěží o veřejné zakázky dosahováno úspory 18,5 %, v roce 2018 se zadavatelé v ČR dostávají jen k úsporám ve výši 7,4 %, tedy nejnižší od roku 2010. Odhaduje se proto, že jen na těchto úsporách plynoucích z nižší konkurence letos ve stavebnictví veřejné rozpočty přijdou o 11,1 % soutěženého objemu, tedy přibližně o 17 mld. Kč. Také rostou administrativní náklady na častěji rušené zakázky, horší je i vyjednávací pozice u víceprací a podobně. [6]

Účelem celého procesu výběrového řízení na poskytovatele služby by mělo být posouzení výhodnosti nabídek z pohledu ceny, kvality práce, termínů zhotovení díla či provedení služby, kvality záručního servisu a dalších kritérií, která jsou pro jednotlivé zadavatele veřejné zakázky důležitá. Určitě by bylo vhodné, aby zadavatel veřejné zakázky do zadávacích podmínek pro výběrové řízení vložil podmínky, které povoluje Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Bylo by jistě prospěšné, aby si zadavatel

určil, jestli použije i jiná kritéria než jen nejnižší nabídkovou cenu. V praxi je ovšem velmi často používána metoda, kdy se hodnotícím kritériem stane pouze nejnižší nabídková cena. Toto řešení může být v dlouhodobém časovém horizontu nevýhodné.

V současnosti trh služeb ve stavebnictví vykazuje známky přehřátí. Projevy této skutečnosti se přímo dotýkají jak poskytovatelů služeb ve stavebnictví, tak zadavatelů. Touto skutečností je ovlivněn celý proces výběru poskytovatele služby ve stavebnictví. V praxi se stává, že zadavatel veřejné zakázky, který zadá soutěž na službu ve stavebnictví, který zodpovědně určí a dodrží zákonem nařízené postupy, a který za to chce mít k dispozici několik cenových nabídek, musí nezdědkou soutěž zrušit pro nulovou účast uchazečů o stavební práce. A pokud cenovou nabídku odevzdá pouze jeden uchazeč? Zákon umožňuje i účast jednoho uchazeče ve VŘ, ale je tohle dobrá možnost pro samotného zadavatele veřejné zakázky?

Trh začíná ve stále větší míře narážet na mantinely nedostatku pracovních sil, což je nepříznivé i pro zhotovitele stavby. Bez kvalifikované pracovní síly nelze provádět odbornou práci ani v kvalitě, ani v termínu. V takovém případě není možné firmu rozvíjet, zvyšovat obrát, nelze investovat do strojů a vybavení. Nedostatek pracovní síly a v poslední době také nedostatek stavebních hmot, zvedá na stavebním trhu ceny obojího. Což v konečném důsledku zvedá ceny díla investorovi.

Zadavatel musí jednat hospodárně. Jak tedy postupovat, aby dosáhl vyšší konkurence u svých zakázek, a tím i vyšší hospodárnosti? Pokud zadavatel bude dlouhodobě budovat svoji pověst důvěryhodného a transparentního obchodního partnera, podpoří tím potenciální dodavatele k vyšší účasti v zadávacích řízeních. Existují ale i jiné možnosti, které by mohly pomoci k úspěšnému výběrovému řízení na zhotovitele stavby. Základní možností, dalo by se říct nezbytností, by měla být důsledná příprava zakázky. Příprava musí probíhat komplexně, podle zákona, s využitím všech jeho možností, a s ohledem na aktuální situaci na stavebním trhu. Musí být kladen velký důraz na kvalitu přípravy zadávací dokumentace a řádný průzkum trhu. Stavební trh žije v ročních cyklech daných počasím, ale i prázdninami, nebo nutností plánovat kapacity. Z pohledu uplynulých deseti let se jeví jako nejvhodnější datum pro vypsání soutěže druhý kvartál, tedy období mezi dubnem a červnem. V tomto období je dosahováno nejvyšší průměrné konkurence, a tedy i úspor, a to o významných 4-6 % oproti ostatním částem roku. Nejméně vhodné je léto, nebo závěr roku. Pokud investor vezme v úvahu i takové informace a zohlední je, jistě se to kladně projeví na výsledku. [6]

Komunikace se stavebním trhem pomůže zadavateli nejen dopředu vyjasnit problematické prvky specifikace, ale i ujistit firmy o zájmu zadavatele na regulérní soutěži. Pouze precizně vypracovaný položkový rozpočet pomůže přesně vyjádřit hodnotu zakázky. Také uchazeči o zakázku tím získají přesnou informaci, se kterou mohou navrhnout realizační cenu a podmínky.

Zákon o zadávání veřejných zakázek je jedna věc, ale plné využívání možností, které trhu poskytuje, je věc druhá. Investor ve veřejné soutěži by měl být zastoupen kvalifikovanou osobou, která plně využije všech možností, které zákon poskytuje. Precizně specifikované zadávací podmínky umožní uchazečům o zakázku přesně vypracovat cenovou nabídku, stanovit harmonogram výstavby a doložit veškeré náležitosti, které jsou po něm požadovány. To je velice důležité i pro investora, protože pak je možné jednotlivé nabídky uchazečů přesně, položkově i kvalitativně, porovnat.

Vždy budou na stavebním trhu strany hájit své zájmy rozdílně. To vyplývá už z podstaty věci. Investor chce práci levně, zhotovitel chce vydělat. Ačkoliv je to protimluv, při správném použití možností, které umožňuje Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, vydělají obě strany. Investor bude mít dílo v dobré ceně a kvalitě a zhotovitel vydělá dostatek finančních prostředků na provoz i další rozvoj firmy. Dobrá služba je o spokojenosti obou stran. Strany, která poskytuje službu i strany, která ji využívá.

Závěr

Jak již bylo v úvodu řečeno životní cyklus stavby je tvořen systémem, který, pokud je veden dobře, končí spokojeností strany, která služby poskytuje i strany, která služby užívá. Výběr poskytovatele služby je velmi náročný proces jak na znalost legislativních nařízení a zákonných norem, tak i na znalost trhu, jeho možnosti.

Cílem této práce bylo na základě platné legislativy popsat logistický proces při výběru poskytovatele služeb ve stavebnictví a tento proces na modelovém příkladu analyzovat z pohledu vybraných logistických charakteristik.

V první, teoretické části této práce byl popsán logistický proces výběru zhotovitele veřejné zakázky ve stavebnictví z pohledu platné legislativy. Cílem této části práce bylo popsat jednotlivé kroky procesu výběru zhotovitele veřejné zakázky tak, aby tento popis byl návodným manuálem pro investora, který se v oblasti veřejných zakázek neorientuje a hledá zpracovaný přehledný postup. Graf uvedený na straně 14 ukazuje posloupnost jednotlivých kroků a je přehledem postupů vycházející z platné legislativy, které vedou k výběru vhodného uchazeče o stavební práce. V následné části byly rozepsány a objasněny legislativní pojmy, které vysvětlují podrobně jednotlivé kroky procesu.

Ve druhé části práce byl analyzován proces výběru poskytovatele služby z pohledu zvolených logistických charakteristik. Práce rozebírá ekonomickou výhodnost a zásady hodnocení procesu výběru. Na modelovém příkladu stavby byly názorně prezentovány rozdíly, které vznikají při hodnocení ekonomické výhodnosti cenové nabídky s využitím vícekritériálního výpočtu a výpočtu, kdy je jediným hodnoceným kritériem cena. Cílem této části práce bylo názorně ukázat na různé možnosti zadání veřejných zakázek. Vybrat ekonomicky výhodnou nabídku neznámá vybrat tu, která se dle nabídkové ceny jeví jako nejlevnější, ale je třeba zvážit i další faktory, které ji dělají právě tou ekonomicky výhodnou, tudíž vyzdvihují důležité užité vlastnosti daného předmětu plnění, jejichž kladný přínos převyšuje vyšší nabídkovou cenu. V praxi to znamená, že zadavatel vybere nabídku sice s cenou v daném okamžiku vyšší, ale s nepoměrně nižšími provozními náklady, delší záruční lhůtou, výrazně dostupnějším servisem a tak podobně. Investor může uplatnit více svých nároků, které se vztahují k realizaci díla a určit, které z nich pro něj mají zásadní vliv. Dodavatel stavby má při tvorbě ceny manipulační prostor k tomu, aby zohlednil možnosti své firmy a uplatnil znalosti své konkurence.

V praktické části byly na modelovém příkladu použity dvě metody hodnocení ekonomické výhodnosti cenové nabídky při výběru zhotovitele stavebního díla. A to hodnocení nabídek Metodou nejnižší nabídkové ceny a Metodou hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality. V případě Metody nejnižší nabídkové ceny je jediné hodnocené kritérium nabídková cena. Jedná se o základní a nejjednodušší způsob hodnocení veřejných zakázek. Jde o metodu, jejímiž výhodami jsou jednoduchost, rychlost a transparentnost. Při užití Metody hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality je hodnocení komplexnější a je i na základě jiných kritérií, než je cena. Jedná se například o kvalitu produktu, lhůtu pro dodání, nabídku servisních služeb a podobně. V této části práce jsem názorně ukázala, jak pomocí těchto metod a metodiky výpočtu těchto metod, určit vítězného uchazeče o veřejnou zakázku a také to, jak se mohou různé metody hodnocení promítnout do ceny stavebního díla.

Při výběru poskytovatele služeb ve stavebnictví je nutné vědět, že existuje legislativa, která umožňuje určit si prioritu, a tu dále zohlednit v zadání výběrového řízení. Současná praxe ukazuje, že použití vícekritériálního hodnocení ekonomické výhodnosti se nyní používá při zadávání veřejných zakázek stále méně.

Soupis bibliografických citací

- [1] PRŮCHA, Petr a kol. *Stavební zákon: praktický komentář: podle stavu k 1. lednu 2017*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-180-9.
- [2] Portál VZ – Národní legislativa. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Portál VZ – Domovská stránka* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012 [cit. 2018-08-30]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa>.
- [3] PLOS, Jiří. *Stavební zákon s komentářem pro praxi: [stav k 31. 8. 2013]*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3865-9.
- [4] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Portál o veřejných zakázkách a koncesích. *Jak na zadávání veřejných zakázek, Metodiky/stanoviska, Metodiky procesní k zadávacím řízením*. [online] 2018. [cit. 2018-09-12.] www.mmr.cz.
- [5] Slovník pojmů – ČESKÉ ZAKÁZKY.CZ. AAAPOPTÁVKA, S.R.O. *ČESKÉ ZAKÁZKY.CZ – Veřejné zakázky na dosah* [online]. Praha: ČESKÉ ZAKÁZKY.CZ, © 2015 – 2018 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: <http://www.ceskezakazky.cz/slovník-pojmu.html>.
- [6] SKUHROVEC, Jiří. Veřejné zakázky 2018—suché období?. *Medium – a place to read and write big ideas and important stories* [online]. 2018 [cit. 2018-12-15]. Dostupné z: <https://medium.com/zindex/ve%C5%99ejn%C3%A9-zak%C3%A1zky-2018-such%C3%A9-obdob%C3%AD-b68a3b1f798b>.
- [7] Správný postup při získávání veřejných zakázek | BusinessInfo.cz. BUSINESSINFO.CZ. *BusinessInfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Praha: Mladá fronta, © 1997 – 2018 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/spravny-postup-pri-ziskavani-verejnych-zakazek-ppbi-63781.html#!&chapter-ppbi-63781.html#!&chapter>.
- [8] ČESKO. Vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele. *Sbírka zákonů*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2016, ročník 2016, 65/2016, číslo 168. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-168>.

- [9] *Veřejné zakázky; Registr smluv [ÚZ 2018 č. 1248]*. Ostrava: Sagit, 2018. ISBN 978-80-7488-281-4.
- [10] ČESKO. Nařízení vlády č. 471/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek. *Sbírka zákonů*. Praha: Vláda, 2017, ročník 2017, 170/2017, číslo 471. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-471>.
- [11] STAVEBNÍonline | vše veřejných zakázkách. *STAVEBNÍonline | vše veřejných zakázkách* [online]. Brno: RTS, © 2017 [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <http://www.stavebnionline.cz/default.asp?Typ=1&ID=2&Pop=0&IDmH=&IDm=271786&IDc=232711429&Menu=Limity>.
- [12] Portál VZ – Výroční zprávy o stavu veřejných zakázek. *Portál VZ – Domovská stránka* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocnizpravy-a-souhrne-udaje-o-verejnych-zakazk/Vyrocnizpravy-o-stavu-verejnych-zakazek>.
- [13] ČESKO. Vyhláška č. 169/2016 Sb., o stanovení rozsahu dokumentace veřejné zakázky na stavební práce a soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr. *Sbírka zákonů*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2016, ročník 2016, 65/2016, číslo 169. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-169>.
- [14] Portál VZ – Anonymizovaná nejčastější auditní zjištění. *Portál VZ – Domovská stránka* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2012 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Methodiky-stanoviska/Databaze-rozhodnuti/Anonymizovana-nejcastejsi-auditni-zjisteni>.
- [15] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Portál o veřejných zakázkách a koncesích. *Jak na zadávání veřejných zakázek, Metodiky/stanoviska, Metodiky k zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018 [cit. 2018-12-19]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Methodiky-stanoviska/Methodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb,-o-zadavani-verejnych-zakazek>.
- [16] HALÁSEK, Dušan a kol. *Logistika v odvětvích služeb*. Přerov: VŠLG, 2013. ISBN 978-80-87179-30-7.

Seznam ilustrací a tabulek

Seznam grafů

Graf 2.1	Postup při výběru poskytovatele služby ve stavebnictví.....	14
Graf 2.3	Podíl zadaných VZ podle druhu zadávacího řízení v %.....	27
Graf 2.4	Podíl hodnoty zadaných VZ podle druhu zadávacího řízení v %	27
Graf 3.1	Grafické zpracování vývoje celkového pořadí stavebních firem při zachování ceny, pouze s rozdílnými vahami kritérií.....	44

Seznam tabulek

Tab. 2.1	Finanční limity podle výše předpokládané hodnoty pro volbu formy zadávacího řízení pro veřejné zakázky	19
Tab. 2.2	Přehled veřejných zakázek dle limitu za rok 2017, podle limitů platných do 31. 12. 2017	20
Tab. 2.3	Statistika zadaných veřejných zakázek dle druhu zadavatele a zadávacího řízení za rok 2017, podle limitů daných pro rok 2017.....	26
Tab. 3.1	Hodnotící tabulka – Metoda hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality	39
Tab. 3.2	Hodnotící tabulka – Metoda nejnižší nabídkové ceny.....	41
Tab. 3.3	Příklad vývoje celkového pořadí stavebních firem při zachování ceny, pouze s rozdílnými vahami kritérií	43

Seznam zkratk a značek

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
ÚOHS	úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VŘ	výběrové řízení
VZ	veřejná zakázka
VZMR	veřejná zakázka malého rozsahu
ZŘ	zadávací řízení – řízení
ZZVZ	zákon o zadávání veřejných zakázek

Autor (vypracoval)	Andrea Kobzová
Název BP	Logistický proces při výběru poskytovatele služby ve stavebnictví
Studijní obor	LOS
Rok obhajoby BP	2019
Počet stran	41
Počet příloh	0
Vedoucí BP	Ing. Růžena Caletková
Oponent BP	
Anotace	Práce popisuje logistický proces při výběru poskytovatele služeb ve stavebnictví v rámci veřejné zakázky. První část BP tvoří stavebnictví – teoretické aspekty: jednotlivé obory, specifika stavebního trhu a základní legislativa, proces výběru zhotovitele veřejné zakázky. Ve druhé části BP je analyzován proces výběru poskytovatele služby z pohledu zvolených logistických charakteristik na modelovém příkladu.
Klíčová slova	logistický proces, metodika, služby, stavebnictví, veřejná zakázka
Místo uložení	ITC (knihovna) Vysoké školy logistiky v Přerově
Signatura	